

BELEGGINGSSTATUUT NATUURMONUMENTEN

1. Inleiding
2. Uitgangspunten en richtlijnen beleggingsbeleid
3. Uitvoering van het vermogensbeheer
4. Rapportage en evaluatie

Bijlagen:

- A. Uitwerking duurzaamheid
- B. Organisatie van het beleggingsbeleid
- C. Beleggingsrichtlijnen per mandaat

1. Inleiding

De Vereniging Natuurmonumenten (hierna: Natuurmonumenten) heeft als hoofddoel: *het behoud en beheer van in natuurwetenschappelijk en landschappelijk opzicht belangrijke terreinen in Nederland met de zich daarop bevindende monumenten van geschiedenis en kunst. Dit geschiedt zowel ter wille van de natuur zelf als ten behoeve van het geestelijke en lichamelijke welzijn van de mens;*

Beschermen van natuur in Nederland kost geld, nu en later. Om de natuurgebieden ook op langere termijn te kunnen behouden en beschermen heeft Natuurmonumenten onder meer het rendement van het in de financiële markten belegd vermogen als inkomstenbron nodig om de jaarlijkse exploitatielasten te kunnen dekken. Het vermogen vormt tevens een buffer voor jaren waarin de inkomsten mogelijk minder zijn. Hiermee is financieel zo goed mogelijk zorg gedragen dat de natuur behouden en beschermd blijft.

Het hoofddoel van het beleggingsbeleid is het leveren van een bijdrage in de exploitatiekosten van de vereniging, waarbij wordt gestreefd naar rendementsoptimalisatie binnen een aanvaardbaar risicoprofiel.

Het beleggingsbeleid is niet gericht op het realiseren van korte termijn winsten door het uitvoeren van speculatieve transacties. Behoud van het vermogen en stabiliteit van het beleggingsresultaat zijn de belangrijkste factoren. De vereniging streeft ernaar de beleggingsportefeuille op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze te beleggen.

Natuurmonumenten voert een zorgvuldig en transparant beleggingsbeleid. De vereniging dient haar beleggingsbeleid te allen tijde te kunnen verantwoorden aan haar leden en andere belanghebbenden. Natuurmonumenten legt jaarlijks verantwoording af over het behaalde rendement op de beleggingen en de wijze waarop de risico's worden beheerst.

Natuurmonumenten wenst hierbij te voldoen aan CBF Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen en aan de Richtlijn Reserves Goede Doelen van het VFI. In de laatste worden specifieke richtlijnen gegeven ten aanzien van het beheer van reserves en het beleggingsbeleid. In dit beleggingsstatuut worden de kaders gegeven voor de concrete invulling van het beleggingsbeleid.

In de bijlage Organisatie van het beleggingsbeleid wordt de procedure weergegeven waarlangs het beleggingsbeleid en de invulling daarvan tot stand komt.

2. Uitgangspunten en richtlijnen beleggingsbeleid

2.1 De beleggingshorizon van Natuurmonumenten

Het hoofddoel van het beleggingsbeleid is het leveren van een bijdrage in de exploitatiekosten van de vereniging. Bij de invulling van het beleggingsbeleid wordt rekening gehouden met de financiële ontwikkelingen voor de komende jaren. Natuurmonumenten maakt jaarlijks een financiële meerjarenverkenning met een horizon van vijf jaar. De meerjarenverkenning bevat een overzicht van de verwachte inkomsten waaronder de beleggingsopbrengsten en de uitgaven.

Het beleggingsbeleid van Natuurmonumenten wordt mede gebaseerd op een Asset- and Liability Management (ALM) studie, voor het laatst uitgevoerd in 2018. Het doel van een dergelijke studie is om te bepalen welk beleggingsbeleid het best aansluit bij de benodigde financiering van de kernactiviteiten op korte en lange termijn. De bestuurscommissie Financiën bespreekt jaarlijks in hoeverre de geactualiseerde meerjarenverkenning aanleiding geeft tot bijstelling van het beleggingsbeleid. De commissie evalueert tenminste eens in de drie jaar het beleggingsstatuut en de beleggingsstrategie en kan ten behoeve daarvan een ALM studie laten uitvoeren.

2.2 Duurzaam beleggen

Natuurmonumenten belegt in ondernemingen en projecten die goed zijn voor duurzaamheid. Onze thema's zijn duurzame energie, schone technologie en zuiver water en een positieve impact op klimaat en biodiversiteit. Natuurmonumenten belegt niet in ondernemingen die verantwoordelijk zijn voor sterk negatieve invloeden op het milieu. We beleggen ook niet in bedrijven in de wapenindustrie, kernenergie, tabaksindustrie, gokindustrie, bonthandel en pornografie. En we beleggen niet in ondernemingen die mensenrechten schenden en daar niets aan willen veranderen. In Bijlage a. is het duurzaamheidsbeleid nader uitgewerkt.

2.3 Beleggingscategorieën en risicobeheer.

De strategische mix is de meest bepalende factor voor het risico/rendementsprofiel. Natuurmonumenten streeft naar een optimum tussen enerzijds de beperking van risico's en anderzijds het noodzakelijke rendement om de doelstellingen te kunnen realiseren. De voor belegging beschikbare middelen worden onder meer belegd in staatsobligaties, bedrijfsobligaties, Nederlandse hypotheeklen en wereldwijde aandelen ⁽¹⁾. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid om een gedeelte van de portefeuille op bankdeposito's te plaatsen.

(1) Op basis van de ALM studie van 2018 is besloten dat de voor belegging beschikbare middelen zullen worden belegd in: 26% Staatsobligaties, 30,3% Bedrijfsobligaties, 8,7% Nederlandse Hypotheken, 35% Wereldwijde aandelen. Per categorie geldt een bandbreedte van +/- 5% met uitzondering van liquide middelen.

2.4 Kredietwaardigheid van tegenpartijen

Ter beperking van kredietrisico's belegt Natuurmonumenten uitsluitend in kredietwaardige tegenpartijen. In dit kader gelden de navolgende richtlijnen:

- Natuurmonumenten neemt bewust kredietrisico in haar beleggingsportefeuille om de hieraan verbonden risicopremie te kunnen innen. Het kredietrisico wordt beperkt door te allen tijde een goede spreiding over debiteuren in acht te nemen en het grootste deel van de portefeuille te beleggen in obligaties met een goede kredietwaardigheid. De staatsobligatieportefeuille bestaat voor tenminste 50% uit leningen met een rating van AAA/Aaa.
- Met uitzondering van staatsobligaties is het per vermogensbeheerder niet toegestaan meer dan 15% van de totale portefeuille te beleggen bij één debiteur.

2.5 Beheersing van valutarisico

De beleggingen in staats- en bedrijfsobligaties vinden uitsluitend plaats in euro gedenomineerde titels. Bij aandelenbeleggingen in andere valuta's dan de euro en bij vastrentende beleggingen waarvan valutarisico een wezenlijk onderdeel is van de beleggingspropositie worden de valutarisico's niet afgedekt.

2.6 Derivaten

Het gebruik van financiële derivaten zoals opties en futures is niet toegestaan.

2.7 Regioverdeling

De staatsobligaties en bedrijfsobligaties zullen overwegend in Europa worden belegd. De aandelenportefeuille wordt wereldwijd belegd.

2.8 Wijze van beheer

De staatsobligaties worden belegd in de Eurozone met een goede spreiding over landen en looptijden. Daarnaast is er de mogelijkheid om kortlopende gelden cash/in euro liquiditeiten aan te houden. Deze additionele mogelijkheden worden meegenomen in een totaal mandaat voor staatsobligaties waarin steeds een zorgvuldige afweging wordt gemaakt tussen risico en rendement. De bedrijfsobligaties zullen worden belegd in mandaten die de mogelijkheid geven een actief debiteurenbeleid en (in beperkte mate) rentebeleid te voeren.

De aandelen zullen op institutionele en kostenefficiënte wijze worden belegd waarbij beperkte afwijkingen van de index zijn toegestaan teneinde een hoger rendement dan de benchmark te kunnen genereren. De prestaties zullen worden beoordeeld ten opzichte van een passende index.

2.9 Extern vermogensbeheer

Het beheer van specifieke mandaten wordt uitbesteed aan gespecialiseerde externe partijen. Iedere vermogensbeheerder dient te beschikken over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

De condities voor het vermogensbeheer zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst. De duur, de kostenstructuur, de uitgangspunten, keuze van het bewaarbedrijf, de richtlijnen, de

limieten, de te gebruiken benchmarks en de wijze van rapporteren maken deel uit van deze overeenkomst.

De beleggingsrestricties in de beheerovereenkomst dienen te vallen binnen de kaders zoals vastgesteld in dit statuut. Natuurmonumenten zal de vermogensbeheerders een exemplaar van het beleggingsstatuut doen toekomen en ze tijdig informeren over mogelijke wijzigingen. Daarnaast zal een onafhankelijke deskundige partij (“externe adviseur”) worden ingehuurd voor advisering aan het bestuur en de werkorganisatie omtrent het vermogensbeheer. De vermogensbeheerders zullen door hem worden beoordeeld aan de hand van kwantitatieve en kwalitatieve prestatie-indicatoren. Een beschrijving daarvan is opgenomen in Bijlage C: Beleggingsrichtlijnen.

2.10 Evaluatie lange termijn beleid en portefeuillekenmerken

Het bestuur van Vereniging Natuurmonumenten zal elke drie jaar de beleggingshorizon alsmede de beleggingscategorieën zoals hierboven genoemd onder de loep nemen en besluiten tot continuering dan wel bijstelling daarvan. Daarnaast vindt elke jaar een tussentijdse toets plaats. Deze evaluaties en tussentijdse toetsen zullen worden voorbereid door de bestuurscommissie Financiën, daarbij ondersteund door de werkorganisatie.

3. Uitvoering vermogensbeheer intern

De opstelling en het onderhoud van de contracten met de vermogensbeheerders en de bewaarder(s) wordt beheerd door de werkorganisatie. De samenstelling van de beleggingsportefeuille alsmede alle financiële mutaties daarin worden geadmistreerd door de werkorganisatie aan de hand van de berichtgevingen van de vermogensbeheerders, de bewaarbedrijven en de banken.

De daarbij behorende financiële handelingen geschieden eveneens door de werkorganisatie binnen de daartoe door het bestuur aan de directie verstrekte volmachten. De contracten met de vermogensbeheerders en bewaarder(s) vallen niet onder deze volmachten en worden getekend door het bestuur.

5. Rapportage en evaluatie

De externe vermogensbeheerders rapporteren maandelijks binnen 10 werkdagen aan de directie. In de rapportage brengt men verslag uit over de ontwikkelingen op de financiële markten en het behaalde rendement in vergelijking met de benchmark.

De externe vermogensbeheerders dienen tevens elk kwartaal alle informatie te verschaffen die Natuurmonumenten nodig acht om het behaalde rendement te kunnen verklaren en de relevante risico's te kunnen monitoren. De rapportages worden tevens door de externe adviseur beoordeeld.

Er vindt regelmatig een gesprek plaats tussen de vermogensbeheerders en de externe adviseur en de externe adviseur rapporteert hierover aan de bestuurscommissie financiën.

De bestuurscommissie evalueert eens per jaar de performance van de vermogensbeheerders en rapporteert hierover aan het bestuur.

Bovendien legt Natuurmonumenten jaarlijks in het jaarverslag verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid, het risicoprofiel van de beleggingen en de behaalde resultaten.

Bijlage A: Uitwerking Duurzaamheid

Aandelen:

Wat we willen

Natuurmonumenten belegt zijn aandelen in ondernemingen die goed zijn voor duurzaamheid. Thema's zijn duurzame energie, schone technologie en zuiver water en positieve impact op klimaat en biodiversiteit.

Wat we niet willen

We beleggen niet in ondernemingen die verantwoordelijk zijn voor sterk negatieve invloeden op het milieu. We beleggen ook niet in bedrijven in de wapenindustrie, kernenergie, tabaksindustrie, gokindustrie, bonthandel en pornografie. En we beleggen niet in ondernemingen die mensenrechten schenden en daar niets aan willen veranderen.²

Wat we willen verbeteren

Met onze beleggingsportefeuille willen we impact bereiken; voor onze beleggingen kijken we naar een aantal punten: milieu, duurzaamheid, sociale omstandigheden en of een onderneming goed bestuurd wordt.

Scoort een bedrijf goed op een (of meerdere) van deze punten; werken ze bijvoorbeeld hard aan innovaties op het gebied van milieu en duurzaamheid? Dan kan het onderdeel uitmaken van onze beleggingsportefeuille.

Scoort een bedrijf dat onderdeel uitmaakt van onze beleggingsportefeuille slecht op een van deze punten? Dan vindt er een gesprek plaats met dat bedrijf.

We vragen die bedrijven dan om te veranderen. Bijvoorbeeld door minder te vervuilen of te stoppen met het schenden van mensenrechten. Doen ze dit niet genoeg? Dan sluiten wij ze uit. Dat wil zeggen dat wij er niet meer in beleggen.

Het selecteren van en de engagement met de individuele bedrijven laten we over aan vermogensbeheerders, die daarover aan ons rapporteren.

Wat we willen veranderen

Wij willen de duurzaamheid van onze beleggingsportefeuille verbeteren door het aandeel beleggingen in de volgende thema's uit te breiden:

- Klimaatverandering en minder vervuiling
- (Meer) Biodiversiteit
- Zuiver water
- Schone energie (energie besparing en duurzame energie opwekking)

Randvoorwaarden:

- Financieel rendement minstens zo goed als met huidige portefeuille
- Lage kosten (want goed doel)

² De vermogensbeheerder maakt gebruik van een drempel van 5% van de omzet. Doel is bedrijven die primair verantwoordelijk zijn voor de productie van wapens, kernenergie, tabaksindustrie, gokindustrie, bonthandel en volwassen amusementsindustrie uit te sluiten. Enkel bedrijven waarvan de inkomsten maar voor minder dan dit percentage afkomstig zijn uit deze activiteiten kunnen onderdeel zijn van het beleggingsuniversum.

- Goede, transparante rapportage
- Vermogensbeheerders zijn zelf voorbeeld van maatschappelijk verantwoord ondernemen

Staatsobligaties:

Er wordt uitsluitend belegd in Euro Staatsobligaties. Deze worden geacht volledig duurzaam te zijn.

Bedrijfsobligaties:

Binnen bedrijfsobligaties wordt belegd volgens een combinatie van uitsluiting en 'best-in-class'. Bedrijven met ernstige en structurele problemen worden uitgesloten. Daarnaast worden binnen elke sector uitsluitend bedrijven geselecteerd die het best scoren op het gebied van de drie ESG-factoren: milieu, sociaal en governance.

Bijlage B: Organisatie van het beleggingsbeleid

In de uitvoering van haar beleggingsbeleid onderscheidt Natuurmonumenten drie beslissingsniveaus: strategisch, tactisch en operationeel beleggingsbeleid. De eerste valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur, de laatste valt onder de verantwoordelijkheid van de externe vermogensbeheerders. Het tactisch beleggingsbeleid binnen Natuurmonumenten is de verantwoordelijkheid van de bestuurscommissie Financiën. Daarnaast hebben de externe vermogensbeheerders een verantwoordelijkheid op het gebied van tactisch beleggingsbeleid binnen de daartoe door de bestuurscommissie Financiën aan hen verstrekte mandaten.

Het opstellen van het beleggingsbeleid binnen Natuurmonumenten valt uiteen in zes stappen. Al deze stappen in vermogensbeheer, ook wel de beleggingscyclus genoemd, vatten de benadering samen die Natuurmonumenten hanteert bij het beheren van haar vermogen.

1. Vaststellen strategische beleggingsmix:

Natuurmonumenten streeft naar optimalisering van het rendement binnen aanvaardbare risicogrenzen. Het risico/rendementsprofiel van beleggingen wordt in belangrijke mate bepaald door de keuze van de beleggingscategorieën en de verhoudingen waarmee in de genoemde categorieën kan worden belegd: de z.g. beleggingsmix. Hierbij moet een optimum worden gevonden tussen enerzijds de beperking van risico's en anderzijds het verwachte en noodzakelijke rendement om de doelstellingen te kunnen realiseren.

2. Invullen beleggingsbeleid:

Nadat de strategische beleggingsmix is vastgesteld tracht Natuurmonumenten door middel van diversificatie binnen de beleggingscategorieën en uitvoerders van het beleid de rendement- en risicoverhouding van haar beleggingsportefeuille bij te sturen en waar mogelijk te verbeteren. Daarbij komen aan de orde de keuze voor actief of passief beheer, de keuze voor benchmarks en de keuze voor regioverdeling, enzovoorts.

3. Vaststellen vermogensbeheersstructuur

Na invulling van het strategische beleggingsbeleid wordt er een structuur ontworpen waarmee dit beleid kan worden geïmplementeerd. Daarbij wordt bepaald hoe met de minst mogelijke kosten de gewenste rendement- en risicoverhouding kan worden bereikt en wanneer de structuur beheersbaar is in termen van beschikbare middelen, organisatie kennis en tijd.

4. Selecteren vermogensbeheerders

Als de structuur vast staat dan kunnen de vermogensbeheerders worden geselecteerd. De geschiktheid van een vermogensbeheerder voor een bepaald mandaat is vooral afhankelijk van de kwaliteit van zijn organisatie, medewerkers en beleggingsprocessen. Voortdurende monitoring van deze factoren is van belang.

5. Implementeren

Nadat het strategische beleid is vastgesteld volgt implementeren. Dat houdt in zaken als afsluiten van contracten, verdelen van gelden over de vermogensbeheerders, onderhouden van contacten en opzetten van een raamwerk voor evaluatie.

6. Monitoren

De vermogensbeheerders rapporteren per maand over de stand van de beleggingen. Deze rapportages worden door de werkorganisatie samengevat tot een totaaloverzicht en ter beschikking gesteld aan de bestuurscommissie Financiën. Daarnaast rapporteren de vermogensbeheerders per kwartaal uitgebreid over het behaalde rendementen t.o.v. de benchmarks en de mate van risico die

is gelopen. Zie daarvoor ook bijlage C: Prestatie-indicatoren vermogensbeheer. Deze kwartaalrapportages worden tevens beoordeeld door de externe adviseur. De vermogensbeheerders geven tenminste 2x per jaar mondelinge toelichting aan de bestuurscommissie Financiën en/of de directeur financiën. De commissie rapporteert aan het bestuur.

In het jaarverslag legt Natuurmonumenten verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid, het risicoprofiel van de beleggingen en de behaalde resultaten.

Samengevat zal, na het vaststellen van de strategische asset mix, een beleggingsplan worden opgesteld waarin de doelstellingen op het gebied van performance, risico's, benchmarks en duurzaamheid gerealiseerd kunnen worden. Vervolgens worden de vermogensbeheerders geselecteerd. Na implementatie van het strategische beleid zal dit beleid regelmatig worden geëvalueerd, alsmede ook de uitvoering door de vermogensbeheerders.

Verdeling verantwoordelijkheden

Hieronder staat beschreven wie de eindverantwoordelijkheid heeft voor elke stap binnen het vermogensbeheer van Natuurmonumenten en hoe deze stap wordt uitgevoerd.

(F.C. is Bestuurscommissie Financiën)

Stappen en acties	Eindverantwoording	Actie door	Frequentie en tijd minimaal
Vaststellen uitgangspunten en beleggingsmix	Bestuur	F.C., Directie, extern adviseur	1x per 3 jaar
Uitvoeren ALM-studie	F.C.	Directie, extern adviseur	1x per 3 jaar
Selectie vermogensbeheerders	Bestuur	F.C., Directie, extern adviseur	1x per 3 jaar
Rapportages per vermogensbeheerder	Directie	Vermogensbeheerders	10 werkdagen na einde elke maand
Samenvoeging rapportages voor directie en F.C.	Hoofd FA	Hoofd FA	10 werkdagen na einde elke maand
Verantwoording /evaluatiebeleid verm. Beheerders	F.C.	Vermogensbeheerders/ extern adviseur	2x per jaar
Oplevering en beoordeling van prestatie-indicatoren	F.C.	Externe vermogensbeheerders, Directie/hoofd FA, extern adviseur	1x per kwartaal
Verantwoording beleid NM	Bestuur	FC, Directie, hoofd FA	1x per jaar aan de verenigingsraad en in jaarverslag

Bijlage C: Beleggingsrichtlijnen per mandaat

Mandaten	Doelstelling	Benchmark	Tracking error	Restricties	Overig
Aandelen	Gediversifieerde positie in wereldwijde aandelen met strikte duurzaamheidscriteria	MSCI All Countries World index (net)	Maximaal 3%	Geen actief beleid afgezien van ESG en factor beleid	Selectie o.b.v. value en momentum factoren
Staatsobligaties	Blootstelling aan EMU staatsobligaties van overwegend goede kwaliteit waarbij interessante mogelijkheden om liquiditeiten aan te houden worden meegenomen	Bloomberg Barclays Netherlands Government 1-5 jaar	Geen limiet		Periodieke evaluatie toegelaten landen
Bedrijfsobligaties		Bloomberg Barclays Euro Aggregate Corporates index			
Hypotheek		J.P.Morgan GBI Netherlands Index			Tweede benchmark: Bloomberg Barclays Euro Aggregate Corporates index